*Summo adſtite Numine,*

RECTORE ACADEMIÆ MAGNIFICENTISSIMO,

*SERENISSIMO PRINCIPE JUVENTUTIS, AC DUCATUS ISENACENSIS HEREDE,*

# DN. GUILIELMO HENRICO,

DUCE SAXONIÆ, JULIÆ, CLIVIÆ, MONTIUM, ANGARIÆ ET GUESTVALIÆ, &c.

Conſentiente Illuſtri, Gratioſoque Medicorum Collegio *in Inclyta ad Salam Academia,*

*SUB PRÆSIDIO*

## RUDOLPHI WILHELMI CRAUSII,

HEREDITARII in Meſſingen/

PHIL. ET MED. DOCT. PRACT. ET CHIM. PROF. PUBL. ORDIN. FACULT. MED. SENIORIS SPECTABILIS, & ACADEM. N. C. COLLEGÆ,

*Præceptoris, Patroni ac Promotoris ſui æviternum venerandi,*

HANC

DISSERTATIONEM MEDICAM INAUGURALEM

*DE*

# APHONIA,

PRO LICENTIA

Summos in Medicina Honores, Privilegia & Inſignia DOCTORALIA ſolenniter ac legitimè conſequendi,

*Publico Philiatorum Examini ſubmittit*

CHRISTIANUS BILHOCH, Magdeburgenſis Saxo, Practicus Regiomontanus.

*In Auditorio Majori*

horis ante & pomeridianis

*Ad diem Septembr. Anno M D CCII.*

---

JENÆ, Literis KREBSIANIS.

Σὺν τῷ θεῷ.

# PROOEMIVM.

SI quæ, post divinæ legis transgressionem, hominem oppressit calamitas, si quis violatum illud fœdus excepit morbus, vindex, sanè APHONIA est; atrox ille, dirus & stupendus affectus, qui haud raró derepentè hominibus obrepit, & plerumque gravissimorum aliorum morborum, v. g. cari, apoplexiæ, item epilepsiæ vel prodromus est, vel comes, vel successor; interdum ad aliquos vel dies, vel menses, vid. *Nicol. Tulp. obs. 4.* aut annos, quandoque etiam ad mortem usque contumacissimè permanens; interdum verò aliquandiu intermittens, & de subito repetens.

Sicuti autem, DEO propitio adjuvante, haut paucos hujusmodi affectu laborantes in Praxi meâ adhuc feliciter curare obtigit, ita, jussus à Gratiosa Facultate Medicâ SPECIMEN aliquod INAVGVRALE sistere, in APHONIÆ naturam & curam, pro brevissimo mihi ad hæc, & ad hîc subsistendum concesso tempore, inquirere ratum duxi.

DEVS cæptis clementer annuat! Tu verò, benevole Lector, omnia æqui bonique consule.

# CAPUT I.

## *Definitionem nominalem & realem tradit.*

APHONIÆ vox Græcorum agnoſcens incunabula, prognata eſt ex φωνὴ vox, & α privativo; unde vi nominis *aphonia* idem eſt ac *privatio vocis.*

Quanquam verò tàm *Græcum nomen* φωνὴ, (ſic ſecundum aliquos dictum, quod ſit φῶς τȣ͂ νȣ͂, lumen mentis, ideò, quod, ut *Galenus l. 16. de uſu part c. 3.* ait, conceptuum, ſive cogitationum mentis nuncia ſit, easque ita revelet, quemadmodum lumen revelare ſolet ea, quæ in tenebris delituerant;) quàm *ipſa dictio vocis* partim in *Sacro Codice*, partim etiam apud *Dialecticos*, *Oratores*, *Poetas*, *Grammaticos* & *Phyſicos* varia ſortiatur ſignificata, in quibus recenſendis tempore parcemus; *Medici* tamen, quia de *ſolo homine*, eoque vel ſano conſervando, vel ægro in priſtinum ſanitatis ſtatum integrum, quantum poſſibile eſt, reſtituendo, agunt, ſolam *hominis vocem articulatam*, ſive *ſermonem* plerumque hîc ſolent intelligere. Hinc *Chriſtianus Langius in animadverſionibus ad Petri Fabri pathol. animat. cap. 14. pag. 156.* dicit: cum ſermo plane deficit, & loquela penitus amiſſa eſt, ἀφωνία dicitur, & κώφωσις mutitas.

*Synonyma* invenimus varia; *Latinis* vocatur *mutitas*, obmuteſcentia, it. *vocis*, *ſermonis* aut *loquelæ interceptio*, *amiſſio*, *defectus*, nonnullis *linguæ ligatio & paralyſis*. *Græci* vocant ἀλαλίαν. *Paulus Zacchias quæſt. med. legal. lib. 2. tit. 3. quæſt. 8. p. 502.* ἀναυδίαν & ἀφωνίαν vocat, cum hâc tamen diſtinctione, quod ἀναυδία ſit, in quâ *ſolus ſermo*, ἀφωνία

verò

verò, in qua *etiam ipsa vox omni ex parte* perit. Imò ipse *Hippocrates* ἀναυδίαν & ἀφωνίαν aliquando diversam censet. Sic enim in Thasio Pythione dicit, ἄναυδ@ ἄφων@, non loquebatur & sine voce erat, de quo legi meretur *Jacob Hollerius comment. in lib. coac. Hippocr. p. 2.* *Germani* dicunt, die Sprachlosigkeit: Die Sprache ist ihm entfallen: Er ist stumm; Hat die Sprach verlohren; Kan nicht reden.

Quoad *Homonymiam*, videmus quidem *carum* & *apoplexiam* à *Sennerto*, ab aliis etiam *coma* aphoniam vocari, cum in dictis affectibus sermo intercipiatur; usitate tamen *Aphonia* medicis sumitur pro *interceptione sermonis*, quæ etiam *extra dictos affectus*, varias ob causas contingere potest. Quemadmodum etiam *Hippocratem* nomen ἀφωνίας haut raro in hoc significatu sumsisse cuilibet, ipsius scripta accuratiùs perpendenti, patet.

Describimus igitur APHONIAM, quod sit omnimoda sermonis, sive vocis articulatæ interceptio, & quidem vel temporaria, vel perpetua, à vitio lingvæ & instrumentorum menti ad sermonem, & vocem articulatam formandam inservientium, orta.

## CAPUT II

## *De Subjecto Aphoniæ.*

Discrepantes invenimus Autores circa *vocis organa* statuenda, & *Aphoniæ subjectum* determinandum. Alii solam linguam, alii glottidem, alii fistulam cum glottide, alii cristas vel eminentias arytænoidum, alii aliud organum hîc primariò læsum volunt; Nos cum brevitatis studeamus, prolixitatem evitaturi, *distinguimus inter vocem hominis simpliciter, in se,* & indeterminate spectatam, & inter illam, quæ *ad aliquem mentis conceptum* ex-

 primen-

primendum articulando formatur, atque ideo *vox articulata*, item *sermo*, aut *loquela* dicitur.

Sicuti nempe hæc inter se differunt, ita aliud quoque est *læsio vocis simpliciter, & in se* spectatæ, ac *indeterminatæ*, sive *soni*, aliud verò *læsio vocis articulatæ*, sive *soni aliquid determinantis*, hoc est, *sermonis ac loquelæ*; Non enim sermonis defectus aut cessatio statim vocis quoque & soni ablationem, seu privationem secum importat: Id quod vel ex sola illa historia de Rege quodam, qui triginta infantes in locum solitarium inclusit, ut rescìret, quânam lingua, si adoleverint, sint usuri, patet, de quâ legi potest *Sennert. Instit. Med. l. 2. part. 3. sect. 2. c. 3. p. 514.* Ad *vocem* multa, *ad sermonem* verò, sive *vocem articulatam*, præter *isti*, etiam alia plura *huic* specialiter inservientia requiruntur organa; quamdiu aer ex pulmonibus per asperæ arteriæ fistulam, elisus, *intra* laryngis & faucium cancellos læditur, *Vox* tantum lædi dicitur, ubi verò ad lingvam, dentes & palatum egressa vox, tunc in literas, syllabas & verba, conceptum mentis exprimentia, (qui sonus propriè sermo, seu loquela vocatur,) *non articulatur*, tunc *sermo* læsus dicitur.

Cum igitur *Lingua* inter sermonis, seu locutionis organa *ad vocem articulandam*, extra omnem controversiam, *principatum* obtineat, dum naturaliter, quo ad omnia constituta, mobilissimâ suâ agilitate, & volubilitate velocissimâ aerem soniferum vibrando figurat, flectit, frangit, allidit, refringit, extrudit, & variè dirigit, ut vocis & soni differentias, literas, syllabas, & vocabula concinnè formet, proferat, sicque conceptus mentis decenter exprimat, ideò *ipsam* in Aphonia, seu defectu sermonis *primarium subjectum læsum* esse censemus.

*MINUS Principale* APHONIÆ, ad *vocem* tamen, sive *aerem sonorum*, (utpote ex cujus articulatione demum, tanquam ex materiali quodam sermo formatur, & enascitur, & sine qua locutio fieri nequit,) *subjectum* necessarium sunt reliqua, tùm ad respirationem & vocem edendam,

dam, tùm linguæ in articulatione vocis, inservientia organa, à *quarum variante dispositione*, differentiæ quoque *sonoræ*, vel *minus sonoræ vocis* & *sermonis* dependent.

In enumerandis illis utramque paginam explere possemus facilè, sed, cum tempus nos de brevitate moneat, nominare saltim sufficiat dentes, labia, fauces, uvulam, glottidem, musculos, nervos, imprimis recurrentes, aliis vocales dictos, item pulmones & asperam arteriam, de cæteris huc spectantibus evolvi possunt libri Anatomicorum, quorum elegantissimorum hodie farraginem spectare licet; In compendio quasi de potissimis exquisitè agit Excellentissimus D. *WEDELIUS*, Medicus famigeratissimus, Dominus, Fautor, Præceptor & Patronus meus, nunquam sine honoris præfamine nominandus, in *Physiol. Medic. p. 320.*

# CAPUT III.

## *De Causis.*

Causa cognitio in curatione oppidò necessaria est; Nisi enim sublata penitus fuerit, morbus tolli perfectè non potest, sed, aut resistit, & perseverat pertinacissime, aut, licet interdum cessasse simulet, delitescit tamen saltim, ut angvis sub herba, emersurus, cum occasionem iterum acceperit, unde *recidivæ* haut raræ sunt.

*Causa* Aphoniæ *Immediata* quærenda est in *lingua constitutione morbosa.* Cum enim sermo sit *actio mentis*, conceptus suos exprimentis; *Mens* autem, quamdiu corpori immersa est, *organis opus* habeat, &, nisi hæc apta, debitè formata, ac disposita fuerint, aut planè nihil, aut nihil rectè agere possit; ipsius verò ad *actionem locutionis dicatum* & aptissimum *instrumentum* sit *lingua*, quâ bene, quoad omnia requi-

fita, tàm ratione temperiei, quam conformationis, alio-rumque neceſſariorum conſtitutâ, recte operari, & actionem loquendi exercere poteſt, minus autem naturaliter conſtitutâ, *ſermo* vel *imminuitur* vel *depravatur*, vel *aboletur*; Hinc apparet, ſicuti ſubjectum in aphonia primario læſum lingua eſt; ita *conſtitutionem* ipſius *præternaturalem* cauſam aphoniæ *immediatam* eſſe.

Quemadmodum verò lingva, dum aërem ſonorum, ſeu vocem in literas, ſyllabas, & verba, conceptum mentis debite exprimentia flectit & articulat, *motu* mire agili, imò velociſſimo id peragit, eoque opus habet, ut vibrando, flectendo, frangendoque *aërem*, eumque ad dentes & fauces agiliter allidendo, prætereà ut variè *ſe* & *annexas alias*, ad vocem edendam ſpectantes *partes*, inprimis glottidem cum rimula diverſimode contrahendo, conſtringendo, aut dilatando ſonum rectè, &, prout ad quamlibet ſyllabam formandam requiritur, dirigat; ad hæc autem *aliis* quoque *neceſſariis adjutoriis* partibus & organis opus habet; ita nunc meritò inquirendum eſt, *in quo conſtitutio naturalis linguæ loquentis* conſiſtat, ut, ſicut contraria juxta ſe poſita magis elucefcunt; ita quoque, ubi conſtitutio linguæ præternaturalis in aphonia quærenda ſit, magis pateat.

Nimirum ut lingva, tanquam *inſtrumentum mentis*, ad ſermonem ſeu vocem articulatam producendam benè conſtituta ſit, requiritur potiſſimum (1.) ut ipſa benè & debitè conformata ſit, tùm à nativitate, tùm poſt eam; Si enim vel nimis brevis, vel longior, vel ſpiſſior, aut aliàs malè figurata fuerit, de quibus legi poſſunt Sennertus, Schenckius, Claudinus, Platerus & alii; vel etiam planè, aut ſaltim ex parte, magnâ tamen, deficiat, cujus exemplum vide apud Paræum, aut amputata ſit ex ſupplicio, vel caſu alio, v. gr. in convulſionibus epilepticis dentibus præmorſa, ſermo manifeſtè læditur & impeditur, (2.) ut muſculorum linguæ, laryngis, glottidis, item faucium, aliorumque, partim ad *reſpirandum*, partim ad *vocem*

*eden-*

*edendam, articulandam*, & in verba, ac ſermonem formandum *organorum* conformatio bona adſit. (3.) Requiritur *aër*, fibras debitè vigorans, vocique materiale ſuum neceſſarium debitè ſuggerens. (4.) *viæ*, per quas *aër, ſanguis, ſaliva* & *ſpiritus* ad partes voci, & imprimis ſermoni inſervientes affluere debent, ſint liberæ, ſufficienter patulæ, & in debito ſuo tono conſtitutæ, ne transfluentibus tranſitus vel denegetur, vel intercipiatur, aut vitietur (5) *ſanguinis* & *ſalivæ* naturaliter & legitime ſe habentis adſit ſufficiens, nec nimius, nec deficiens affluxus, (6) *Spiritus*, mentis proximum organum, ſufficienter adſint. (6) *Mens*q; ſit libera, & ſibi relicta, non abalienata.

Ex hisce nunc colligere licet, partim in quibus *præternaturalis linguæ conſtitutio*, unde aphonia oriri poteſt, conſiſtat, partim unde *cauſæ*, conſtitutionem naturalem invertentes, & præternaturalem inducentes, tanquam aphoniæ *cauſæ mediatæ*, (quarum aliæ *proximiores*, aliæ *remotiores* ſunt,) originem ſuam ſumere queant.

Nimirum ante omnia reſpiciendum eſt ad ipſam *linguam*, an ibi aliquid præternaturale deprehendatur, hinc examinandæ quoque & inſpiciendæ ſunt quæ ad ipſius *motum*, item *ad reſpirationem* faciunt partes, an nempe ob ſpaſmum, (ſiquidem aphonia motus convulſivos plerumque comitatur, teſte *Hipp.* qui etiam Aphonias cum ſingultu peſſimas pronunciat;) aut Paralyſin, inflammationem, tumorem, vulnus, aut ſimile quid aphonia obtingat. Nam organis ad reſpirationem neceſſariis vario morborum genere afflictis, & obſeſſis, vox neceſſariò læditur, quia aër, tanquam materiale vocis, tunc vel deficit, vel in ſonum articulatum & ſermonem aut plane non, aut minus recte formari poteſt. Sic de aphonia ex faucium inflammatione orta, memoratu dignum refert exemplum *Bonetus Sepulch. l. 1. ſect. 22. obſ. 6. p. 370.* inveniuntur quoque apud autores variæ obſervationes, & obſervavimus nos ipſi, ubi pectoris cavitatem ſanguinis, aut alius humoris, etiam puris copia implevit,

vit, ut neque pulmones sufficienter expandi, neque se complicare recte possint, diaphragma quoque se liberè movere nequeat, sermonis prolationem valdè lædi. Vbi pulmones ipsi sanguine repleti, aut planè corrosi, aut corrupti sunt, loquela adeò læditur, ut etiam aliqui phthisicorum vix verbulum ante obitum proferre posse visi fuerint.

Non minus *aspera arteria*, unà cum *larynge*, ipsiusque *musculis* & *cartilaginibus*, *glottide* ac *epiglottide* inspici debent, & explorari, an hæ partes præternaturaliter constrictæ, vel obstructæ, vulneratæ, aut alio modo præter naturaliter affectæ sint. Sic nota sunt exempla eorum, qui ob nucleorum, uvarum, muscarum, micæ panis, spinarum, potus, variorumque eduliorum illapsum in asperam arteriam, ne vocem quidem, multo minus verbulum proferre potuerunt. Bolus major deglutiendus, ubi in æsophagi medio subsistit, asperamque arteriam comprimit, quia aëri transitum præcludit, vocem & sermonem intercipit: Exempla vide apud *Forestum l. 15. observ. 28.* idem autor *observ. 30.* observavit, suffocationis periculum in puero, ex errore aquam fortem hauriente, quæ ipsi fauces ita constrinxerat, ut respiratio, vox & sermo defecerint.

Respiciendum quoque est ad *Salivam*, cujus *humido* Lingua opus habet ad debitè se & agiliter movendum, quam ob causam etiam tot glandulis, tanquam fontibus illa undique circumdata est, ex quibus per certos & copiosos rivulos saliva perpetuò adfluere potest & debet. *Ariditas* enim faucium & linguæ sermonem valdè impedit, exemplo febribus acutis, & anginâ laborantium. Fiunt enim tunc fibræ linguæ rigidæ, ad motum, atque sic ad vocem articulandam ineptæ. Si lingua nimium exsiccetur, & induretur, atque tunc sufficienter volutari nequit, defectus loquelæ oritur, ait *Platerus. Prax. med. tom. 1. l. 2. c. 4. p. 358.*

In quantum *nimius Salivæ affluxus* loquelam impediat testantur inter alios Mercuriali salivatione utentes, quamvis tunc etiam alia simul impedimenta lingua inveniat.

Præ

Præ reliquis respiciendum est ad NERVOS, imprimis *recurrentes*, & *Spiritus*, an nempe *illi* vel discissi, vel compressi, contorti, aut obstructi fuerint, & inde horum, nempe spirituum motricium influxus impediatur, ac denegetur. Hôc enim facto motus linguæ ad sermonem maximè necessarius deficit. A dissectis nervis recurrentibus aphoniam oriri posse, observavit suo tempore *Galenus l. de loc. affect.* & *Amatus Lusitanus lib. 3. c. 2.* Amittunt quoque canes vocem, si dicti nervi vel dissecti, vel ligati fuerint.

Ex lapsu ab alto & diffracto cranio, aut luxatione cervicis vertebrarum aphoniam ortam varia testantur exempla, & nos quoque id observavimus, *Hippocrates s. 7. aphoris. 58.* item de *Morb. sect. 1. aph. 58.* dicit. Quibus aliqua ex parte cerebrum fuerit vehementer concussum, ἀνάγκη ἀφώνȣς γίνεσθαι. De juvene muto, qui per 7. dies ex vulnere capitis, cum ex alto decidisset, neque resolutionem, neque convulsionem habuit, sed surdus mansit, & decimâ quartâ die vocem & auditum recuperavit, legi potest *Panorolus obs. med. pentecost. 2. obs. 30. p. 96.* *idem* autor recenset *ibidem* ex *Valeriola l. 5. obs. 9.* quod quidem sutor Avenione in capite gravi vulnere percussus, resolutione simul & convulsione post septimam diem correptus, & sine voce mutus totos dies septem manserit: Sic fuste crassiori in caput percussum, & alium, cui tegula ex tecto decidens caput valdè læserat, per magnum temporis spatium obmutuisse vidimus.

Si *spiritus animales* vel deficiunt, vel turbantur, aut aliorsum distrahuntur, ita, ut recto & consueto naturali tramite nervos recurrentes influere non possint, obmutescentia frequenter oritur. Sunt nempe spiritus ipsa mentis quasi manus, quâ organa, quæ aliàs merè passivè se habent, in actionibus exercendis reguntur & diriguntur; Igitur, quando in lingua deficiunt, ipsa planè invalida est, etiam ad verbulum proferendum. Sic in paralysi & semiparalysi loquela deficit, hujusque defectus haut rarò apoplexiæ prodromus est.

Obſervamus quoque in pavore & terrore nimio obmuteſcentiam, quamvis non ſemper diu duret. Foreſtus *l. 10. obſ. 70. p. 413.* affirmat ſe multos conſpexiſſe tàm viros, quàm mulieres ex irâ vehementiori & animi percuſſione in aphoniam, epilepſiam & apoplexiam incidentes. Curavi hominem, qui ob ſpectrum in monaſterio devaſtato viſum, terrore perculſus aphonus factus erat, & Hamburgi virginem, quæ ob exortum incendium repentinum nimiùm perterrefacta omnimodam vocis & loquelæ ſubpreſſionem patiebatur. Et jam Regiomonti mulier quædam à marito ſuo in noſocomium detruſa, quæ, ut fertur, ex veneficio muta facta eſt, meum auxilium flagranter expectat.

Mentem abalienatam, inque variis imaginationibus occupatam aliquando obmuteſcentiam inducere, ſuo exemplo docent Melancholici, qui ſæpè obſtinatiſſime obmuteſcunt.

Sicuti porro ſanguinis ſoboles ſunt ſerum, lympha, ſaliva & ſpiritus; ita in Maſſæ ſanguineæ læsâ conſtitutione ſæpè fundata eſt aphonia, ſi ſcil vel quantitate, vel qualitate aut motu peccet. Etenim ſi v. g. fauces in angina ob infarctum humorum nimis tument, aut etiam venæ ſanguine turgent & refertæ ſunt, reſpiratio, vox & ſermo lædi debent. Humores craſſi, pituitoſi ad motum inepti, & ad ϛάσιν proni, it. ſalſi, acres, corroſivi, ſimilisque ſortis, ſtagnationes, inflammationes, corroſiones, tumores, variaque alia aphoniam cauſantia generant. Humorem atrabilarium intercipientem venas, vocalibus inſtrumenris dicatas, parere obmuteſcentiam, ab apoplexiâ ſejunctam, ait Jul. Mylius arcan. oper. naturæ *l. 2. ſect. 10. p. 306.* Motum ſanguinis læſum aphoniæ cauſam eſt indicat etiam Hippocr. de vict. acut. text. 37. dicens: ut aliquis derepente voce privatus fiat, venarum interceptiones faciunt.

Ulterius, quemadmodum aër & alimenta in maſſæ ſangvine & ſpirituum bonâ temperie conſervandâ multum proſunt, quia aër partim magnam molem corporeitatis

tis ſpirituum conſtituit, partim ſine eo nulla fermentatio & circulatio fieri poteſt ; Ex alimentis quoque tùm ſanguis, tùm ſpiritus ortum ducunt, quam ob rem dici ſolet: qualis cibus, talis chylus, qualis chylus, talis ſangvis, qualis ſangvis, talis ſpiritus, qualis ſangvis & ſpiritus, tale temperamentum, talisque ſanitas; ita manifeſtum eſt, aërem & alimenta in aphoniæ productione valdè eſſe efficacia. Hinc ſi aër nimis gelidus, aut fervidus fuerit, aut pluvioſus, nebuloſus ad catarrhos diſponens, aut extraneis qualitatibus, vaporibus, exhalationibus v. g. ſulphureis, narcoticis aut venenatis inquinatus, facilè, ſicut apoplexiam, epilepſiam, affectus uterinos & ſuffocationem, ita & aphoniam inducere poteſt. De noxis fumi carbonum tàm ligneorum, quàm foſſilium bituminoſorum, it. exhalationum calcis vivæ, ☿ri vivi & ſublimati paſſim apud auctores obſervationes inveniuntur.

Conſtare etiam ex hactenus dictis poteſt, quid de reliquis ex ſenario rerum non naturalium, ſi abuſus in exceſſu vel defectu contingit, in producendâ aphoniâ ſperandum ſit. Sicuti quoque noti, & tenus hâc à nobis ſæpius nominati ſunt morbi, quos aphonia non ſolum præcedit, ſed etiam comitatur & ſequitur.

Inter res ſupra naturales DEI juſtum judicium primariò nominamus, qui interdum perjuria aphonia punivit. *Camerarius oper. ſubciſiv. cent. 1.* refert exemplum muti cujusdam ex matre pejerante, & hanc pœnam ſibi, cum gravida eſſet, imprecante, nati. Notum etiam eſt ex actis Apoſtolorum *cap. 5.* cur Ananias cum uxore perierint. Quod Dæmon, & qui ipſi ad manus præſto ſunt aphoniam per faſcinum inferre poſſint experientia tàm aliena quàm propria teſtatur.

 Ca-

# CAPUT IV.

## De Differentiis.

Ratione generis aiia fit per idiopathiam, alia per sympathiam ex hypochondriis, utero &c. alia cum, alia sine vocis amissione.

Ratione temporis alia est recens, alia inveterata, alia â nativitate, alia accidit in ætate puerili, juvenili, it. virili, aut senili, atque durat vel ad horas, vel ad dies, aut menses aliquot, alia ad multos annos, it. ad mortem usque, alia periodica est.

Ratione *causarum*, alia fit à linguæ, alia ab illi in loquendo, alia à voci inservientium partium pravâ constitutione, aliâ â nervorum aut musculorum læsione, alia à spirituum defectu, alia ex cæteris supra dictis causis.

Ratione *adjunctorum*, alia est solitaria, & extra alios morbos contingit, alia verò vel præcedit, vel comitarur, vel sequitur morbos, v. g. apoplexiam, coma, catochen, carum, lethargum, epilepsiam, aliosque motus spasmodicos, it. passionem hystericam, syncopen, catarrhum suffocativum, colicam, vermes in intestinis &c.

Datur etiam aphonia *simulata* & *affectata*, quidpe se haut rarò mutos simulant impii quidam illorum, qui ostiatim stipem quærunt. Vid. *Sylvaticus in de morbum simulantibus*.

# CAPUT V.

## De Signis.

De Signis *Diagnosticis* aphoniæ non opus est prolixè agere, modò ea non sit affectata, siquidem ea, vel ex autopsiâ, vel ex relatione adstantium satis patent,

*Immi-*

*Imminentem* plerumque præcedit animi & corporis insvetus langvor, capitis & lingvæ gravitas, cephalalgia, vertigo, insolens sensuum omnium mentisque conturbatio, artuum lassitudo & gravitas, lingvæ motus difficilis &c. Vid *Hippocr. de victu acutorum text. 37. p. 299.*

Inquirendum potius est *in causas* aphoniæ, quæ in capite de causis ex parte adductæ sunt, an eæ adsint, aut etiam aliæ, quæ apud autores inveniuntur. Sermonis privatio cum sola adfuerit, illæsâ voce, causa quærenda est primariò in instrumentis isti inservientibus; Si verò vox simul deest, ad vocem quoque spectantia organa patiuntur. Si dolor vehemens capitis adfuerit, aut motus & sensus læsi sunt, in cerebro & nervoso genere causa investiganda est.

*Prognostica* signa varia apud autores leguntur. Qui à nativitate muti sunt, quandoque, raro tamen curantur. Quibus nervi recurrentes dissecti sunt, quia vox perit, loquela etiam aufertur, nec restitui posse existimantur Ex cranii læsione orta aphonia sæpe feliciter curata fuit. Recens facta non adeò, cæteris paribus, curatu difficilis, siquidem, auxiliante DEO, aliquos feliciter restitui. Inveterata difficulter curatur, eamque ad Lunæ motum incrementa sumere & ingravescere observavi. Idiopathica ex mente *Hippocrat. Coac. Prædict. c. 77.* diuturnis morbis annumerari potest. Idem *Hippocrates* mutitates in febre acuta cum exsolutione non sudanti quidem lethales, exsudanti autem minus lethales, sed diuturnitatem significare dicit, ast *Petrus Franciscus Phrygius commentar. in histor. epidemic. Hippocr. part. 3. ægroto 3. p. 407.* monet, sciendum esse hoc symptoma esse lethale cum sudore, & sine sudore, id est, ἀφωνίαν cum exsolutione quia omnes affectiones in summo virium langvore morte finiuntur. Qui ex rigore perfrigescunt, caput collumque dolent, muti fiunt, leviter exsudant, ii edito Spiritu singultuoso moriuntur, ait *Hippocr. Coac. prædict. x.*

Observatum quoque est, si pravi humores aphoniam causantes per μετάστασιν aliorsum translati fuerunt, v. g. in

cutis

cutis scabiem lepræ haut absimilem, eam curatam fuisse. Aphonia resolutionem & dissipationem spirituum sequens, in morbis pessimum, mortisque signum est.

# CAPUT VI.

## *De Curatione.*

COgnitâ aphoniæ natura, subjecto & causis, ad ipsius *Curationem* gradum acceleramus, quæ, ut ubique, ita etiam hîc secundum legitimam *medendi methodum*, hoc est, secundum certas *indicationes* instituenda est: Nimirum *Curatoriam*, *præservatoriam*, *vitalem* & *symptomaticam*.

In *curatoria* inquirenda est causa continens & immediata, ut hâc sublatâ morbus tollatur, & ne redeat, præcaveatur. In *præservatoria* causarum non tantum antecedentium habenda est ratio, sed ne occasionales quoq; admittantur, ut disponant, aut antecedentem dispositionem, ut in morbum erumpat, excitent, præcavendum est. *In vitali* vires præsentes conservandæ, subpressæ liberandæ, & erigendæ, deficientes restaurandæ & augendæ, & ubique ut conserventur omni modo prospiciendum est. Si quoque *symptomata urgentia* adcedant, eorum etiam ratio habenda est.

*Indicata*, sive *materiæ auxiliorum* & *remediorum* desumuntur ex *triplici* sic dicto *fonte*, *Chirurgico*, *Pharmaceutico* & *Diætetico*.

*Chirurgia*, si quid ad linguæ, partiumque ad loquelam ac vocem facientium pravam constitutionem corrigendam, auferendam &c. conferre potest, aut v. g. frænum sub lingua solvit, ranulam tollit, aut vulnera asperæ arteriæ, uvulæ, faucium, linguæ, consolidat, si quid gutturi illapsum est, extrahit, & ut omnia dextrè fiant, & adhibeantur *docet*, insimul apta *instrumenta* atque *auxilia* suggerit. Si cranium

vel

vel fractum, vel luxatio vertebrarum cervicis adfuerit, ſuggerit tàm *inſtrumenta*, quibus cranium, ſi non apertum, aperiri, fruſta extrahi, ſubſidens & depreſſum elevari, & ſanguis extravaſatus, aut purulenta materia evacuari poteſt, quàm *emplaſtra*, & alia auxilia, quæ deinde omnia prudentiâ Medici & chirurgi, ægri curam gerentium diriguntur, & applicantur. Linguam etiam quoad *conformationem* ratione *magnitudinis* læſam à peritis Chirurgis ad debitam formam redigi poſſe, vid. *Eph. Germ. Decur. 2. an. 2. obſ. 51.*

Depromit quoq; chirurgia *ſanguinis miſſionem*, quæ non tantùm in Aphoniâ ex plurimis ſuperius recenſitis caſibus oriundâ, ſed etiam anginam, apoplexiam &c. comitante præſentiſſimum præſtat auxilium. Ipſe divinus *Hippocrates* medicinæ ſtator & formator eam in aphonia tanquam præſentiſſimum auxilium commendat, dicens *lib. de victu acutorum text. 37. p. 299.* ut aliquis derepente voce privatus fiat, venarum interceptiones faciunt, ſi ſano hoc contingat absque manifeſta, aut alia forti cauſa. Venam igitur ſecare oportet in brachio dextro internam, & ſanguinem detrahere, juxta habitum ac ætatem rationem ineundo, an plus, aut minus oporteat. Quam ſuam ſententiam alibi iisdem ferè verbis confirmat. *Celſus l. 3. c. 23.* obſervavit, ſi poſt ſanguinis miſſionem non redit ſermo, nil ſpei ſupereſſe. In talibus ergò ab Hippocrate indigitatis caſibus, ac, ubi ſanguis abundans in cauſa eſt, viresque, ætas, & ſexus nihil contrà indicant, venæſectio inſtitui poteſt, in iis locis, quæ judicium practicum medici commodiſſima autumat, & repetitis potius, quàm unâ vice copia ſanguinis emittenda eſt.

Conveniunt præterea, ſi indicentur *cucurbitulæ ſcarificatæ*; *Non ſcarificatæ* in revellendo egregiè proſunt. *Cauteria actualia* & *potentialia* in nuchâ & vertice adhibita, it. *ſetacea* & *veſicatoria* ſuo non carent uſu. Sicuti nec *frictiones* contemnendæ, factæ panno aſperiori, quo collum, dorſum, ſcapulæ, nucha pro diverſis caſibus fricantur.

*Fonticuli* præſervatoriè magis quàm curativè profunt, egregium tamen uſum habent, ac vel in uno, vel ambobus bracchiis, vel etiam in ſura fieri poſſunt, ad derivandos & revellendos humores, prout exigentia requirit.

Fons *pharmacevticus* varias ſuppeditat materias medicas, ex quibus pro varietate indicantium variæ medicamentorum formulæ pro cujusque lubitu concinnari poſſunt, tàm *curationis*, quàm *præſervationis* gratia.

Prout ægri & morbi ſtatus permittit, poſſunt initiò præſcribi tàm *humores* evacuandos, quàm *vias*, per quas evacuari debent, præparantia, digeſtiva & laxantia, hinc purgantia ore aſſumenda, modo aſſumi queant, quæ ideò in liquidâ forma cenſentur comodiora & tutiora; ſi verò deglutitio læſa fuerit, & per os nihil aſſumi poſſit, conveniunt *enemata fortiora* & *acriora*, quibus cephalica ſpecifica, ut & aliis omnibus hoc in paſſu admiſcere ſoleo, ut eò citiùs & exoptatius operationes ſuas perficiant, & naturam in eliminando juvent; quemadmodum nec *ſuppoſitoriorum* contemnenda eſt efficacia. Hæc enim gutturi inferiori infuſa & indita materiam peccantem, & ad ſuperiora vergentem felici cum ſucceſſu, teſte *Sennerto*, *Foreſto*, & experientiâ educunt & quaſi retrahunt.

Laudati autores, ut & alii commendant quoque *vomitoria*, tanquàm remedia, quibus haut rarò unica vice mali cauſa tolli potuerit. Et ſanè vix ſatis laudari poſſunt, modo cum cautione, quà ſummâ hîc opus eſt, adhibeantur, etiam in aphonia apoplexiam comitante, imprimis ſi *pituitoſus humor* circa præcordia ſtagnet, & mali cauſa ſit. Non enim hoc modo ſolùm cruditates expurgantur, ſanguis & ſpiritus in motum concitantur, & ex ſopore quaſi excitantur, ut expergefacti ad munus ſuum redeant, ſed & calor corpori quaſi ſemimortuo reſtituitur. Inter cætera laudantur ☿ vitæ ad gr. v. vj. cum aq. ſalviæ, aut roſmarini, aut ♀ emeticus ad aliquot grana exhibitus. Sunt, qui crocum

cum metallorum ad gr. iij exhibent, sed, si nullibi, certè hîc ingeniosis cautelis opus est.

*Diaphoretica* suo modo locum habere possunt, & à quibusdam summis viris, ubi opus est, in auxilium vocantur, quia radices mali sæpe nimis infixas evellere solent, vid. *Hartmann. Prax. & Sennert. in instit.*

*Sternutatoria* debito tempore, it. *masticatoria* non omittenda, quia spiritus egregiè excitant. Nolo autem in formulis præscribendis, aut materiis his medicis recensendis prolixus esse, partim quia domum revocor, partim, quia variantibus conditionibus, symptomatibus & circumstantiis, it. subjectis, variat ipsa curatio.

*Corroborantia, cephalica, & nervina* ubique tam *internè*, quàm *externè* adhibenda, & admiscenda, ut spiritus restituantur, excitentur, augeantur, & conserventur. *Externe* quoque linguæ, palato, naribus, temporibus, nuchæ, vertici, pulsibus, cordis regioni inungi possunt appropriata cephalica & nervina, aquæ, spiritus, olea, balsama, essentiæ & similia. Rosmarinum, lavendulam, salviam, majoranam, lilium convallium, castoreum præ aliis comendo, ex quibus aquæ, spiritus, essentiæ, olea & similia confici possunt, & cum fructu applicari.

Atque sic, si æger modò ex præscripto medici vivat, adstantes suum officium debitè faciant, & in diætâ mediocritas ubique observetur, spes est, auxiliante JESV, qui omnia benè fecit, surdis auditum, mutis loquelam restituit, & adhuc restituere potest, ἀφόνους restitutos mecum sonorâ voce dicturos

esse

# DEO

sit

*LAVS, HONOR & GLORIA*

in

*ÆTERNVM!*